

Идел буге авыл жирлеге башкарма комитеты
Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы

КАРАР

№ 6

" 10 " Апрель 2019 ел

Муниципаль раслау турында
куллану һәм куллану программалары
территориядәге жирләрне саклау
Идел буге авыл жирлеге
Спас муниципаль районы
2019-2021 елларга

Россия Федерациясе Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидәрә оештыруның гомуми принциплары турында " 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә»,

Карар бирәм:

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Спас муниципаль районының Идел буге авыл жирлеге территориясендә 2019-2021 елларга әлеге карарга кушымта нигезендә жирләрне файдалану һәм саклау буенча муниципаль программаны раслау турында" 2008 ел, 28 декабрь, 92021 нче карары
2. Спас муниципаль районы Финанс-бюджет палатасына 2019-2021 елларга Спас муниципаль районы Идел буге авыл жирлеге территориясендә жирләрне файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа чараларын үтәү өчен бюджет ассигнованиеләрен агымдагы финанслау хисабына булдыруны тәкъдим итәргә.
3. 2019-2021 елларга Спас муниципаль районы Идел буге авыл жирлеге территориясендә жирләрне куллану һәм саклау буенча муниципаль программа Идел буге авыл жирлеге мәгълүмат стендларында һәм Идел буге авыл жирлеге битендә Спас муниципаль районының [http:// www. spassriy.tatarstan.ru](http://www.spassriy.tatarstan.ru), хокукый мәгълүматның рәсми сайтында (<http://http:pravo.tatarstan.ru>) законда билгеләнгән срокта.
4. Әлеге карар халыкка игълан ителгән вакыттан үз көченә керә.
5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үзем артыннан калдырам.

Башкарма комитет житәкчесе
авыл жирлеге башлыгы

С.Г.Спирин

арарына 1 нче кушымта
Башкарма комитеты житэкчесе урынбасары
авыл жирлеге башлыгы
2019 елның 10 апреле № 6

Муниципаль программа

**Спас муниципаль районы Идел бие авыл жирлеге территориясендә жирләрне
файдалану һәм саклау буенча 2019-2021 елга**

Ике мең унтуғыз

2019-2021 елларга Спас муниципаль районы Идел бие авыл жирлеге территориясендә жирләрне файдалану һәм саклау буенча муниципаль программаның паспорты

Программаның Исеми	2019-2021 елларга Спас муниципаль районы Идел бие авыл жирлеге территориясендә жирләрне куллану һәм саклау буенча муниципаль программа
Программа эшләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Жир кодексы
Программаның заказчылары	Спас муниципаль районы Идел бие авыл жирлегенә башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчеләре	Спас муниципаль районы Идел бие авыл жирлегенә башкарма комитеты
Программаны Башкаручылар	Спас муниципаль районы Идел бие авыл жирлегенә башкарма комитеты
Программаның максатлары һәм бурычлары	<p>Программаның максатлары булып туфракның пычрануын, начарлануын, деградацияләнүен, бозылуын, жирләрне һәм туфракның юкка чыгаруын, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәмин итү, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләрне яхшырту тора.</p> <p>Программаның Бурычлары:</p> <ul style="list-style-type: none"> - житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү; - жирләрне куллану һәм саклауның нәтижелелеген арттыру; - жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыруны тәмин итү; - яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу, - жир инвентаризациясен үткөрү
Программаны гамәлгә ашыру вакыты	2019-2021 еллар
Финанслау күләме һәм чыганаclarы	<p>Программаны финанслау күләме-36,0 мең сум., шул исәптән</p> <p>2018 елда - жирле бюджет акчалары исәбеннән – 12,0 мең сум.</p> <p>2019 елда - жирле бюджет акчалары исәбеннән – 12,0 мең сум.</p> <p>2020 елда - жирле бюджет акчалары исәбеннән-12,0 мең сум.</p>
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	Жирдән файдалануны тәртипкә салу, жирләрне нәтижелә файдалану һәм саклау, бозылган жирләрне торгызу һәм халыкның экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү
Программа үтәлешен контрольдә тотуны оештыру	Программаны тормышка ашыруны контрольдә тоту Спас муниципаль районы Идел бие авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

1. Муниципаль программаны гамэлгә ашыру өлкәсендә агымдагы халәт характеристикасы һәм төп проблемалар

Жир-барлык калган табигый объектлар: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөнъясы, су, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыктарының башка кыйммәтләре белән бәйләп әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше. Жирне кулланмыйча һәм сакламыйча башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасызлык шунда ук сала яки якин киләчәктә әйләнә - тирә мохиткә зыян сала, жирнең өске катламын-туфракны жимерүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына түгел, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерә.

2019-2021 елларга Спас муниципаль районының Идел буе авыл жирлегә территориясендә жирләрне куллану һәм саклау буенча муниципаль программа (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту мәнфәгатләрендә жир ресурсларын нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм алар белән идарә итүне дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәмин итә торган жирләрне куллануның һәм саклауның уңайлы шартларын булдыруга юнәлдерелгән. Жир фондының күп күләмнән төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык звеноларының табигать бөтенлеген саклау буенча аерым йөкләмәләр йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәжәсенең бозу, Урман, Хайваннар дөнъясы, жир булсынмы, дисбаланска һәм экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ кулланмау, аңа карата куллану һәм хужалыксыз мөнәсәбәт ул башкара торган функцияләрне бозуга, табигый үзенчәлекләрне киметүгә китерә.

Жирләрне саклау бары тик шул вакытта гына нәтижәле була ала. Ямбакты авыл жирлегенә тотрыклы социаль-икътисадый үсеш һәм анда яшәүчеләрнең экологик имин тормыш эшчәнлегенә мәсьәләләр бүгенге көндә жирләрне саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлегенә дәрәжәсендә жирләрне саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә була, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буыннар да тулы, комплекслы һәм акыллы итеп эшлиләр. Жирләрнең экологик торышы уртача яхшы, әмма табигый санкцияләnmәгән чүплекләр әйләнә-тирәлеккә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткелләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрне куллану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциптары булып Идел буе авыл жирлегенә башкарма комитеты эшчәнлегенә законлылығы һәм ачыклығы, контрольдә тоту һәм нәтижәле тора.

Муниципаль программаның максатлары булып жирләрнең һәм туфракның пычрануын, начарлануын, деградацияләнуен, бозылуын, юкка чыгаруын һәм юкка чыгаруын, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылығын торгызу һәм жирләрне яхшырту тора.

Куелган максатларга ирешү өчен түбэндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;
- жирләрдән нәтижәле файдалану һәм саклау, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыруны тәмин итү;
- яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу;
- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентарьлаштыру деградация, пычрану, чүпләү, жирләрне бозу, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтыларын булдырмау, файдаланылмый торган, рациональ файдаланылмый торган яки максатчан файдаланылмый торган һәм рөхсәт ителгән жир кишәрлекләрен файдалану, жирләрнең башка характеристикаларын ачыклау өчен үткәрелә.

3. Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре һәм программаның нәтижәлеге күрсәткечләре

Әлеге программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә китерүдә, яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенә инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисад үсешенә, жирләрне нәтижәлерәк куллануға һәм саклауға ярдәм итәчәк.

Программа чараларын башкару нәтижәсендә тәмин ителәчәк:

- 1) торақ пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфат характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

4. Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары

2019-2021 еллар программасын тормышка ашыру срогы.

5. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Спас муниципаль районының Идел бую авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклау һәм куллану нәтижәләлеген арттыру буенча чаралар планлаштырылган.

Таблица № 1

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Максатның исеме	Бурычның исеме	Төп чараларның исеме	Башкаручылар	Төп чараларның үтөлеш вакыты	Ахыргы бая нәтижәләре индикаторы, үлчәү берәмлеге	Индикаторлар әһәмияте			Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мен сум)			Чараны гамәлгә ашыруның турыдан-туры нәтижәсе
						2019	2020	2021	2019	2020	2021	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	
1. Пычрану, Әйләнә-тирәнә пычратуны, яралануны, деградацияне, порчаларны, жирләрне һәм туфракны юкка чыгаруны һәм жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм юкка чыгару, шулай ук жирләрден рациональ	1.1: жирләрден нәтижәле файдалану һәм саклау, жирләрден рациональ файдалануны һәм саклауны оештыруны тәмин итү	1.1.1. туфракның ундырышлылыгын саклап калу һәм арттыру, жирләрне чүп үләннәре, куаклар һәм вак-төяклекләр үстерүдән саклау, жирләрнең торышы начараюдан яклау (фито контроль үткәру)	Идел бую авыл жирлегенә башкарма комитеты	2019-2021	әйе\юк	әйе	әйе	әйе	12,0	12,0	12,0	жирләрне экологик системаларны саклауны тәмин итә торган ысуллар белән куллану, жирнең чарасы булу сәләтен, хужалык һәм башка төр эшчәнлек алып баруның нигезе булып тора
		1.1.2. жирләрне пычрату һәм чүпләү нәтижәләрен бетерү (өмәләр үткәру, чүп чыгару)	Идел бую авыл жирлегенә башкарма комитеты	2019-2021	берәмлек	6	6	6	-	-	-	
	1.2 Яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу	1.2.1. табигый мохитне саклау, торгызу һәм үстерү (агачлар, куаклар утырту)	Идел бую авыл жирлегенә башкарма комитеты	2019-2021	берәмлек	10	10	10	-	-	-	халыкның сәләмәтлеген һәм тормыш эшчәнлегенә уңай шартларын

<p>файдалануны тээмин итү, шул исэптэн авыл хужалыгы билгелэнешендөгө жирлөрдө туфракның ундырышлылыгын торгызу һәм жирлөрне яхшырту өчен дә</p>												тээмин итү өчен эйлөнө-тирә мохитне саклау, яклау һәм яхшырту
	1.3: Жир инвентаризация сен үткөрү	1.3.1. буш һәм рациональ файдаланылмый торган жирлөрне ачыклау һәм аларны үз вакытында хужалык эйлөнешенә керту	Идел буе авыл жирлегенең башкарма комитеты	2019-2021	эйе\юк	эйе	эйе	эйе	-	-	-	жир инвентаризациясе н системалы рөвештә үткөрү, арендага бирү максатыннан буш һәм рациональ файдаланылмый торган жирлөрне ачыклау)
		1.3.2. жир кишәрлекләрен үз белдеге белән шөгыльләнү фактларын ачыклау	Идел буе авыл жирлегенең башкарма комитеты	2019-2021	эйе\юк	эйе	эйе	эйе	-	-	--	
	1.3.3. гражданнарға Россия Федерациясе жир законнары аңлатмасы	Идел буе авыл жирлегенең башкарма комитеты	2019-2021	эйе\юк	эйе	эйе	эйе	-	-	-		

6. Муниципаль программаны ресурс белән тәэмин итүне нигезләү

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру жирле бюджет акчалары хисабына күздә тотыла.

2019-2021 елларга муниципаль программаның бюджет ассигнованиеләренән гомуми күләме жирле бюджет акчаларынан 36,0 мең сум тәшкил итә.

Финанс ресурсларына ихтыяж Спас муниципаль районының Идел буе авыл жирлегә жирле үзидарә органнарының индекс-дефляторларны исәпкә алып шундый ук эш төрләре нигезендә эзерләнгән тәкъдимнәре нигезендә билгеләнгән.

Таблица № 2.

Гамәлгә ашыру еллары	Финанслау күләме, мең сум				
	барлығы	финанслау чыганақлары буенча			
		федераль бюджет	республика бюджеты	жирле бюджет	бюджеттан тыш чыганақлар
Муниципаль программаның төп чаралары					
2019	12,0	0,0	0,0	12,0	0,0
2020	12,0	0,0	0,0	12,0	0,0
2021	12,0	0,0	0,0	12,0	0,0
Барлығы муниципаль программа буенча	36,0	0,0	0,0	36,0	0,0

Муниципаль программаны тормышка ашыру барышында чаралар һәм аларны финанслау күләме, Спас муниципаль районының Идел буе авыл жирлегә бюджетты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертергә тиеш.

7. Программа үтәләшен контрольдә тотуны оештыру

Программаның тормышка ашырылуын Спас муниципаль районы Идел буе авыл жирлегә башкарма комитеты контрольдә тота.

Программаны гамәлгә ашыру турында хисап мәгълүматларын жирлек башкарма комитеты тарафыннан, хисап чорыннан соң килүче айның 25 числосына кадәр, Спас муниципаль районы Башкарма комитетына һәм Спас муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына 1 нче кушымта нигезендә тәкъдим ителә.

